

LETNO POROČILO 2021

LETNI PREGLED AKTIVNOSTI
DRUŠTVA IDRIJA 2021
IN ZAVODA ID20

December 2021

2021.

Ob koncu leta 2021 lahko ugotovimo, da je bilo minulo leto v več pogledih posebno.

Za nami je še eno "koronsko" leto, še eno leto izzivov, ki jih – kot dokazuje tudi pričujoče poročilo – dobro premagujemo.

Predvsem omejitvev druženja je močno zarezala v naše aktivnosti in jih skoncentrirala na poletne mesece in zunanje prostore. Kopico manjših dogodkov – od predstavitev izdanih publikacij do delavnic – tako zaradi omejitev nismo načrtovali, druge dogodke smo organizirali spletno (npr. HeritageHack in konferenca o razvoju podeželja). Partnerske sestanke smo v večji meri izvedli spletno, a v želji, da nekaj druženja in spontanega načrtovanja aktivnosti ohranimo, vendarle gostili avstrijske, italijanske, grške, portugalske, srbske in hrvaške partnerje ter obiskali rudarsko območje Eisenerz.

Omejitvenim ukrepom navkljub nam je uspelo organizirati dva izjemna festivala – Praznik idrijskih žlikrofov, ki je ponovno v kakovostni presegel pretekle izvedbe, in nov Festival industrijske kulture, ki je tik pred strožjimi omejitvami in s hibridno naravo uspel potrditi, da je industrijska kultura plodno področje za umetniške, družbenokritične, glasbene, izobraževalne in zabavne aktivnosti.

Tekom leta smo skozi program HeritageLab podprli tri skupine in njihove ideje – z njimi pridobili nova znanja, jih motivirali in mentorirali pri razvoju poslovnih idej. S tem smo te ekipe spodbudili, da so od idej korak bližje (ali pa že v) realizaciji.

V poletnih mesecih smo v Idriji gostili prostovoljce, ki so nam pomagali pri čiščenju in urejanju prav letos pridobljene rudarske hiše Giser. Z nakupom objekta, ki je več let bil nenaseljen in povzhen propadanju, le-ta postaja osišče pomembnega dela naših aktivnosti, vezanih na raziskovanje, dokumentiranje, ohranjanje in razvoj stanovanjske dediščine Idrije.

Podcast Odstrta dediščina, ki je bil iniciiran v prvem valu korone leta 2020, se uspešno razvija in beleži zanimive zgodbe življenja z dediščino.

Pomembno področje našega razvoja predstavljajo tudi tržni projekti načrtovanja in izvedbe interpretacijskih prostorov – tako smo v Termah Čatež v sodelovanju s podjetjem Arctur načrtovali in izvedli ureditev prostora Digitalne sobe e-Gradovi Posavja, v Banovini Virštanj pri Podčetrtku pa načrtovali in izvedli ureditev tega novega degustacijsko-interpretacijskega objekta.

Uspešni smo bili tudi pri pridobivanju novih projektov. Med njimi izstopa projekt Digitalni dediščinski inkubator, v katerem v sodelovanju s KIBLO iz Maribora in zavodom Dobra pot iz Brkinov ter ob sofinanciranju Ministrstva za javno upravo načrtujemo razvoj celovite digitalne podpore dediščinskim skupnostim (društvom, posameznikom, kreativcem) pri dokumentiranju, ohranjanju in razvoju kulturne dediščine. Slednji projekt bo v naslednjih dveh letih predstavljal ključni razvojni projekt naše organizacije in bo postavil temelje za nadaljnje delo.

Paleta dejavnosti je resnično pestra. Zato vabljeni k prebiranju poročila, za bolj poglobljene uvide pa priporočamo branje nove številke revije TBI.

Srečno!

Matevž Straus,

Predsednik društva Idrija 2020

RAZVIJAMO IN OHRANJAMO KULTURNO DEDIŠČINO ZA NAŠE ZANAMCE.

Z inovativnimi pristopi, ki varstvo dediščine nadgrajujejo s principi iz sveta (socialnega) podjetništva, marketinga in arhitekture.

5 NAŠIH PRISTOPOV.

1. IŠČEMO NOVE IDEJE NA PODROČJU KULTURNE DEDIŠČINE IN JIH PREIZKUŠAMO V PRAKSI.

Za nas je kulturna dediščina vir inspiracij in idej za boljše življenje (manjših, perifernih in podeželskih) skupnosti in okolja. Ideje skozi različne aktivnosti identificiramo ter sami, s partnerji, lokalnim prebivalstvom in mladimi preizkušamo v praksi – bodisi podpiramo druge bodisi jih udejanjimo sami.

2. DEDIŠČINO STRATEŠKO UMEŠČAMO ZA TEMELJ RAZVOJA SKUPNOSTI IN OBMOČIJ.

Življenja in razvoja skupnosti si ne predstavljamo brez kulturne dediščine – le-ta je temelj identitete ljudi in prostora, stik preteklosti s prihodnostjo. Sodelujemo pri nastajanju strateških in izvedbenih načrtov (strategije, akcijski načrti, projekti za izvedbo ...), v katere smiselno umeščamo skrb za ohranjanje in predvsem razvoj dediščine.

3. SOUSTVARJAMO DEDIŠČINSKE PROSTORE ZA PRIHODNJE RABE

Živimo z dediščino. Dediščinske prostore raziskujemo in spreminjamo za življenje v 21. stoletju – s somišljeniki, partnerji in investitorji iščemo ravnovesje med ohranjanjem in razvojem s ciljem trajnostnega bivanja.

4. POVEZUJEMO RAZLIČNE AKTERJE (S PODROČJA KD IN IZVEN).

Ničesar ni mogoče doseči sam. Zato se povezujemo z najrazličnejšimi akterji, iščemo sinergije, včasih tudi ustvarjalno iskrenje. Vzpostavljamo nenavadne povezave, ki vodijo do novih pristopov in uravnoteženega razvoja.

5. DEDIŠČINSKIM AKTERJEM POMAGAMO PRI UVAJANJU SPREMEMB.

Sprememb ni enostavno vpeljati. Z mladostno energijo, inovativnimi pristopi in vizijo pomagamo pri definiranju zelenih sprememb in uvajanju le-teh: vse s ciljem boljšega opravljanja danega poslanstva.

DOSEŽKI 2021.

DOGODKI.

- 10+ izvedenih dogodkov
- 1000+ udeležencev dogodkov
- 40+ izvedenih online dogodkov
- 100+ udeležencev online dogodkov

RAZPISI IN JAVNA NAROČILA.

- 4 prijave na razpise in javna naročila
- 3 uspešnih prijav na razpisih in javnih naročilih
-

PRODUKTI IN STORITVE.

- 2 interpretacijski sobi
- 1 izdan priročnik
- 3 spletne strani
- 30+ grafičnih oblikovanj
- 2 virtualni razstavi
- 1 revija TBI

MEDIJSKA POJAVNOST.

- 10+ radijskih prispevkov
- 25+ prispevkov v tiskanih medijih
- 20+ izdanih novičnikov / 180+ naročnikov
- 4 podcasti
- 5 prezentacije dela tuji javnosti

KADER.

- 3 zaposleni
- 100+ dni dela od doma

INZAGHI.

- 40+ obiskovalcev Inzaghija

IZPOSTAVLJENI PROJEKTI IN NOVA SODELOVANJA.

HERITAGELAB

V letu 2021 smo v sodelovanju s Centrom za kreativnost pri Muzeju za arhitekturo in oblikovanje pričeli s projektom HeritageLab, ki je bil zaradi povezovanja različnih področij prepoznan kot pomemben člen pri nadaljnjem razvoju verige kulturno-kreativnih industrij v Sloveniji. Skozi projekt so bile na podlagi strokovnega mentorskega usposabljanja podprte tri poslovne ideje, ki so iz različnih vidikov (galerija z okvirjevalnico, arhitektura/stavbna dediščina, spletna platforma s tradicionalnimi obrtmi) gradile na kulturni dediščini.

V projektu sodelujemo z Zavodom ID20.

ŠESTA ŠTEVILKA REVIE TBI

Leto 2021 je zaznamovala priprava že 6. številke revije TBI. Več kot 20 ustvarjalcev je ponovno združilo moči in pripravilo 8 prispevkov, ki jih povezuje skupna rdeča nit - kako mlade zadržati v Idriji oz. na Idrijskem. V reviji so prikazani uspešni projekti, podani predlogi za razvoj in predstavljeni pogledi oseb, ki s svojo ustvarjalnostjo Idrijo delajo prijetno. 6. številka TBI je izšla decembra 2021, javna predstavitev pa bo izvedena v začetku leta 2022.

V projektu sodelujemo z društvom Idrija 2020

KREATIVNI INKUBATOR

v sklopu Kreativnega inkubatorja, podpornega programa, ki ga organizira Center za kreativnost, smo razvijali poslovno idejo na temo prodaje in prenove dediščinskih stanovanjskih objektov. Od februarja do maja 2021 smo se udeleževali podjetniških delavnic in skupaj z mentorjem pilili idejo "Hiša na klancu", s katero želimo ogorženim stanovanjskim objektom zagotoviti sredstev za prenovo. Idejo smo predstavili tudi na mednarodni konferenci PODIM med 17. in 19. majem 2021.

V projektu sodelujemo z Zavodom ID20.

MLADI ZA RUDARSKO DEDIŠČINO

Junija in julija 2021 smo v Idriji gostili mednarodno prostovoljsko aktivnost projekta "Mladi za rudarsko dediščino", ki smo ga izvedli v sklopu Evropske solidarnostne enote. Skupina 12 mladih iz 9 evropskih držav je v Idrijo prišla z željo po ohranjanju ogrožene kulturne dediščine, saj je skoraj mesec dni aktivno delala na rudarski hiši Giser. Rudarsko dediščino so mladi ohranjali, digitalizirali in o njej pisali, obenem pa odkrivali novo okolje in sklepali nova prijateljstva.

V projektu sodelujemo z društvom Idrija 2020

IDRIJSKA KRAJINA - NAVDIH IZ PRETEKLOSTI

Projekt je podprt s strani Ministrstva za okolje in prostor nam je omogočil, da smo izvedli niz izobraževalnih delavnic na temo idrijskih rudarskih hiš ter vse skupaj dokumentirali in objavili v obliki videoposnetkov in blogovskih zapisov udeležencev. Izjemno zanimivi izdelki so na voljo na spletni strani www.rudarske-hise.si in na našem YouTube kanalu.

V projektu sodelujemo z društvom Idrija 2020

SODELOVANJE = TRAJNOST

v projektu, ki ga finančno podpira Ministrstvo za javno upravo, sodelujemo še z dvema idrijskima organizacijama: Mladinskim centrom Idrija in Zvezo prijateljev mladine Idrija. V sklopu tega projekta smo med drugim izvedli evalvacije mladinskih organizaciji v občini Idrija, spodbudili ponovno oblikovnje komisije za mlade in z Občino uskladili besedilo Strategije za mlade Občine Idrija 2022 - 2026.

V projektu sodelujemo z društvom Idrija 2020.

YOUIND

v sodelovanju z Občino Idrija smo pri projektu YOUIND skupaj z Geografskim inštitutom Antona Melika ZRC SAZU, Oddelkom za geografijo Univerze Karla Franza iz Gradca in Združenjem Štajerska železna pot izvajali aktivnosti v smeri zadrževanja mladih v (nekdanjih) industrijskih regijah. V sklopu projekta smo v Idriji gostili študijski obisk avstrijske ekipe, organizirali spletno tekmovanje HeritageHack, izvedli niz delavnic za dijake Gimnazije Jurija Vege Idrija na temo industrijske dediščine in v Idriji organizirali prvi festival industrijske kulture - festival Betrib.

V projektu sodelujemo z Zavodom ID20.

HERITAGEHACK: PERIFERIJA VABI!

Glavna aktivnost letošnjega HeritageHacka je bilo spletno tekmovanje, na katerem se je 6 skupin s 23 tekmovalci iz vse Slovenije pomerilo v reševanju izziva, kako mlade zadržati na podeželju in kako v rešitev vključiti kulturno dediščino. V ospredju so bile tokrat smernice, opredeljene v konceptu Novega evropskega Bauhauusa – interdisciplinarnost, trajnostni razvoj in digitalizacija, udeleženci pa so morali paziti tudi na vključenost mladih. Zmagovalna ekipa mladih arhitektov in urbanistov iz Kranja je z idejo HeritageBox, ki predvideva vstavitev lesenih modularnih enot v ogrožene objekte kulture dediščine

V projektu sodelujemo z društvom Idrija 2020 in Zavodom ID20.

PRAZNIK IDRIJSKIH ŽLIKROFOV

Praznik idrijskih žlikrofov, ki ga je prvič organiziral Zavod ID20, je uspel v vseh pogledih. Številni obiskovalci iz Slovenije in tujine so okušali nove in izvirne omake, ki so jih ponujali certificirani proizvajalci idrijskih žlikrofov. Kljub vročemu vremenu pa se je idrijski park Mejca že drugič izkazal kot odlično prizorišče za največji kulinarčni dogodek na Idrijsko-Cerkljanskem.

V projektu sodelujemo z Zavodom ID20.

FESTIVAL INDUSTRIJSKE KULTURE BETRIB

Na festivalu industrijske kulture Betrib smo v ospredje postavili idrijsko kulturo, obogateno z večstoletno tradicijo delavstva, industrije in upanja v prihodnost. Razstavo smo zasnovali tako, da smo obiskovalca postavili v nekakšno »brezčasnost«, kjer se prepletata preteklost in prihodnost. V minule čase je popeljala serija intervjujev Ohranjeni spomini s starejšimi Idrijčani, sodobnost je zaživela v razstavi Ariadnina nit, ki smo predstavili v sodelovanju z Mestnim muzejem Idrija ter Čipkarsko šolo Idrija. Ta je na eksperimentalen način predstavila sobivanje strojev in idrijske čipke. Za obiskovalce obstoječe muzejske zbirke pa je zagotovo bil najbolj fascinanten aparat, s katerim so rudarji dobivali nujno potreben vitamin D, ki ga pod zemljo zaradi odsotnosti sonca seveda ni bilo moč najti.

V projektu sodelujemo z Zavodom ID20.

PODCAST ODSTRTA DEDIŠČINA

V okviru projekta COMM.ON HERITAGE smo v nadaljevali z izdajo novih avdio digitalnih vsebin, ki skozi sproščeni pogovor s strokovnjaki odstirajo sveže in sodobne poglede na naravno in kulturno dediščino. V novih edicijah podcasta smo gostili direktorico Zavoda Dobra pot Navo Vardjan, direktorico Delavskega doma Trbovlje, Špelo Perko, nizozemskega prostovoljca Joosta Nussya, ki je v okviru projekta Evropske solidarnostne enote pomagal obnavljati rudarsko hišo Giser, in Andreja Černelca, enega od zastopnikov Mladinskega društva Bistrica ob sotli.

V projektu sodelujemo z društvom Idrija 2020.

DIGITALNA SOBA E-GRADOVI POSAVJA

Sodelovali smo pri ustvarjanju digitalne sobe v Termah Čatež, kjer smo sodelovali z Arctur d.o.o., ki v okviru projekta razvija digitizacijo kulturne dediščine in razvoj digitalnih vsebin. Digitalna soba je unikatna v slovenskem in širšem prostoru, saj na enem mestu skozi holograme, VR očala in spletne medije predstavlja 7 posavskih gradov in goste term vabi na izlet. Zavod ID20 je pripravil kreativno zasnovo prostora, izvedel opremljanje prostora in oblikoval spletno aplikacijo.

V projektu sodelujemo z Zavodom ID20.

COMM. ON HERITAGE

V Erasmus+ projektu, ki postavlja v ospredje sodobne metode na področju kulturne dediščine na podeželju, smo pripravili prvo Geocaching pot, ki je primerna tudi za slepe in slabovidne, Comm.On Geotrail. Poteka po krajinskem parku Zgornja Idrija in okolici, sestavlja pa jo 7 različnih točk, povezanih z bogato kulturno in naravno dediščino območja. Pot smo prvič predstavili na Prazniku idrijskih žlikrofov, do sedaj pa je pritegnila že več kot 100 posameznih obiskovalcev. Skupaj s partnerji iz Portugalske, Italije in Grčije smo zasnovali vodnik za t. i. upravljalce skupnosti, ki smo ga v juniju predstavili izbranim društvom v Občini Idrija. V zadnjih mesecih leta 2021 pa smo začeli s pripravo večjega ideacijskega dogodka, ki bo predvidoma potekal v marcu 2022, pripravili pa bomo tudi priročnik za izvedbo podobnih dogodkov tudi drugje po Evropi.

V projektu sodelujemo z društvom Idrija 2020.

UNDER THE LOUPE

V letu 2021 smo zaključili s projektom Under the Loupe, v okviru katerega smo iskali nove možnosti za razvoj mladinskega dela na podeželju. V maju 2021 smo organizirali nacionalno konferenco, ki je bila namenjena predstavitvi brošure z dobrimi praksami in pogovoru o prihodnosti mladinskega dela na podeželju. Konferenco, ki je sicer potekala v okviru hackathona HeritageHack, smo pripravili smernice za razvoj podeželja, ki jih bomo dokončali v tem letu. V maju smo gostili 6 predstavnikov mladinskih organizacij iz Srbije in Hrvaške, ki so spoznavali dobre prakse na področju podeželskega mladinskega dela v Sloveniji. Projekt smo zaključili z evalvacijskim srečanjem na otoku Iž na Hrvaškem.

V projektu sodelujemo z društvom Idrija 2020.

UTRINKI LETA 2021

ID20 /

IDRIJA 2020 + ID20

Vodnikova 3 (Strojnica jaška Inzaghi)

5280 Idrija, Slovenia

zivjo@idrija2020.si

info@id20.si